

HEULE Gullegghemstraat

BKP*

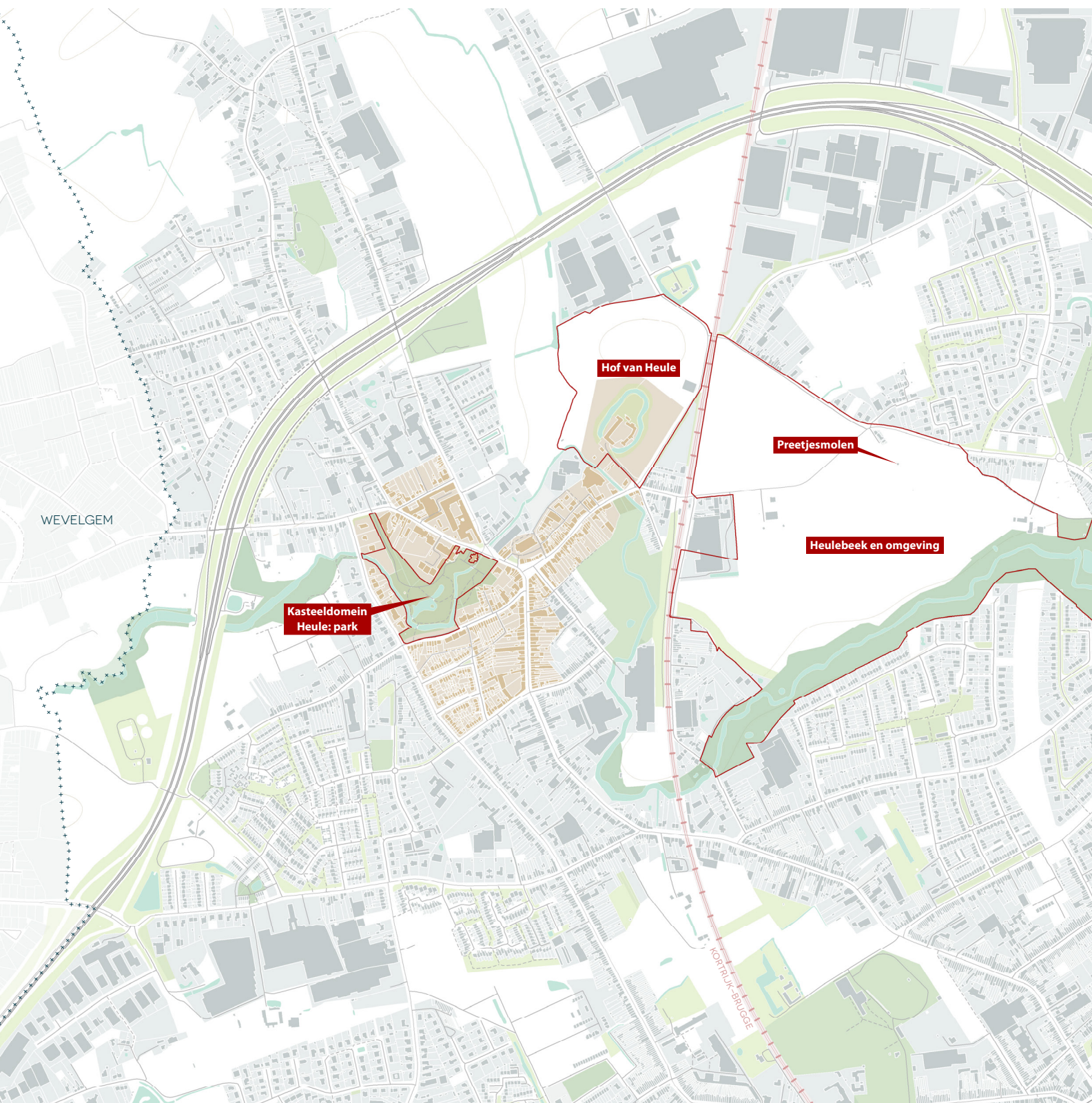
INFOFICHE 3.4

HEULE

1

Analyse: detecteren van de beeldkwaliteit

Kenmerken van de zone

Beknopte omschrijving van de belangrijkste kenmerken van de zone: ligging, functionele kenmerken, beleving, stedenbouwkundige context, aard van het openbare domein, aantal beschermde monumenten ...

Heule is de noordelijkste en na Bellegem de grootste deelgemeente van de stad. Samen met Bissegem en Marke is Heule een van de meest verstedelijkte deelgemeenten van de stad Kortrijk. Heule wordt gekruist door de Heulebeek, een sterk meanderende, onbevaarbare zijrivier van de Leie. De kern van Heule is een vrij goed bewaarde dorpskern die wordt gevormd door de (Heule) plaats en de daarop uitkomende straten: de Heulsekasteelstraat en de Zeger van Heulestraat. Palend aan de dorpskern bevindt zich een publiek park in Engelse landschapstijl. Dat park maakte in de 19^e eeuw deel uit van een kasteeldomein, waarvan het kasteel nog altijd aanwezig is langs de Heulsekasteelstraat en beschermd wordt als monument. Het park wordt gekruist door de Heulebeek die een integraal onderdeel vormt van de landschappelijke inrichting. Een ander belangrijk monument is de hoeve Heerlijkheid van Heule. Een hoeve langs de Hoge Dreef, aan de rand van de kern van Heule, waarvan de oudste gebouwen dateren van de vroege 18^e eeuw.

Historische context van de zone

Beknopte beschrijving van het ontstaan en de evolutie van het stadsdeel: periode van totstandkoming, evolutie, belangrijkste historische aandachtspunten ...

De oudste vermelding van Heule vinden we terug in een akte van 1111. Al in de 18^e eeuw deed bijna elke familie aan huisnijverheid. Vanaf 1850 ontwikkelde de hele Leiestreek zich tot een internationaal centrum voor de productie van vlas. Specifiek voor Heule was de bouw van zwingelmolens. Preetjesmolen (1867) is daar het enige bewaarde voorbeeld van. Vanaf ca. 1860 werden die molens vervangen door gemechaniseerde vlaswingelarijen. Ook niet-textielgebonden bedrijven vestigden zich in het 19^e-eeuwse Heule. Deze ontwikkeling zorgde voor een daling van het economische belang van de landbouw. Vanaf 1848 kruist de spoorlijn Kortrijk-Brugge het grondgebied van Heule. De toonaangevende textielnijverheid kreeg na Wereldoorlog II de concurrentie van andere industrietakken die steeds belangrijker werden.

In de periode 1960-1980 werden nieuwe woonwijken gebouwd om de bevolkingsgroei op te vangen. Het landbouwareaal verminderde hierdoor tot 54% van de totale dorpsoppervlakte. De dorpskern bestaat uit de Heuleplaats met de daarop uitkomende straten. In de Heulsekasteelstraat staat het kasteeldomein van Heule dat in 1883-1895 zijn huidige uitzicht kreeg. De Zeger van Heulestraat telt 16 waardevolle panden: boerenarbeiderswoningen, herbergen, burgerhuizen en villa's die teruggaan tot de 19^e eeuw.

ZEGER VAN HEULESTRAAT, 1989
BEELDBANK KORTRIJK

ZEGER VAN HEULESTRAAT

Conclusie: beeldkwaliteit van de zone

Opsomming van de essentiële beeldkenmerken, deelzones voor bijzondere aandacht, eventueel deelzones met specifieke randvoorwaarden of uitzonderingsmaatregelen ...

De beeldkwaliteit schuilt vooral in het samenhangende ruimtelijke beeld dat wordt gevormd door de overwegend 19e-eeuwse lijstgevels in rode baksteen van 2 bouwlagen met een hellend dak in rode pannen. Nieuwe invullingen zullen zich moeten integreren door aan te sluiten bij de traveegewijze opbouw van de gevel en moeten worden afgewerkt met een hellend dak evenwijdig aan de straat. De voorgevel kan worden opgebouwd uit (geschilderde) baksteen.

Typologische elementen:

- verticale geleding.
- 1 à 2 bouwlagen met hellend dak met rode pannen.
- vooral rode bakstenen lijstgevels.
- sterk gemodelleerde kroonlijst en boordsteen.
- kleinschalige percelen.

ZEGER VAN HEULESTRAAT

2

Identiteit: referentiebeelden

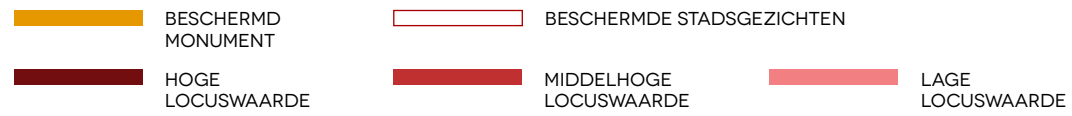
Op basis van deze analyse wordt een referentiebeeld opgemaakt die de beeldkwaliteit weergeven. Verder volgt een omschrijving van hoe het referentiebeeld voor elk project bepaald moet worden aan de hand van de kenmerken van het straatbeeld, de aanwezigheid van beschermde monumenten en waardevol erfgoed in de omgeving, gaafheid en aantasting, pluspunten en kwaliteiten ...

ZEGGER VAN HEULESTRAAT (REF.)

Richtlijnen: ontwerpcriteria

ZEGGER VAN HEULESTRAAT (ref.)
erfgoedwaarde

Zorgvuldig omgaan met het gebouwde erfgoed

In de gebouwde omgeving ontwerpen we niet van een onbeschreven blad maar hebben we te maken met een bepaalde context van culturele, historische en esthetische waarden. Het referentiebeeld vormt voor het desbetreffende project een belangrijk deel van deze context. Om al deze waarden te vatten wordt aan de aanvrager of architect gevraagd om bij de omgevingsvergunning een **'contextnota'** toe te voegen, waarin de waarden worden beschreven en geïllustreerd en wordt gemotiveerd op welke manier het nieuwe ontwerp aansluit bij de genoemde waarden en die mogelijk nog versterkt. Hiermee wordt aan een samenhangende beeldkwaliteit op schaal van de straat en/of wijk en aan een duidelijke identiteit gewerkt.

Items die beschermd zijn of opgenomen werden op de vastgestelde inventaris, en historisch waardevolle panden die in deze inventaris ontbreken maar omwille van hun historische, architectonische, artistieke of stedenbouwkundige waarde een duidelijke meerwaarde zijn voor het straatbeeld, moeten zo veel mogelijk behouden blijven. Weliswaar rekening houdend met de mogelijkheden voor een kwalitatief hergebruik en de eventuele noodzaak aan hedendaagse aanpassingen en/of toevoegingen. Wanneer een pand weinig historische, architecturale, artistieke of stedenbouwkundige waarde heeft en dus niet aan de beeldkwaliteit van het straatbeeld bijdraagt, kan nieuwbouw overwogen worden.

Nieuwe projecten kunnen uitgewerkt worden volgens de ontwerpcriteria zoals beschreven op de volgende pagina's.

CONTEXTNOTA

Bij de omgevingsvergunningsaanvraag moet worden aangetoond wat de erfgoedkundige en esthetische waarden zijn van de directe omgeving en op welke manier het nieuwe ontwerp zich integreert in het referentiebeeld. Dat gebeurt in de beschrijvende ‘contextnota’. In de brochure van het Beleidskader van het BKP (te downloaden op www.kortijk.be/beeldkwaliteitsplan) wordt toegelicht op welke manier de architect de contextnota dient op te bouwen.

**AAN
OMGEVINGS-
VERGUNNING-
AANVRAAG
TOEVOEGEN**

Ontwerpcriteria voor nieuwbouw

1. Algemeen: coherentie met het referentiebeeld

Nieuwbouwprojecten en gevelrenovaties hebben aandacht voor de bestaande omringende bebouwing, integreren zich in de (historische) context en versterken de gewenste beeldkwaliteit van de zone. Er wordt zorg gedragen voor de continuïteit van het straatbeeld. De uiterlijke kenmerken van het gebouw zullen in harmonie zijn met het referentiebeeld van de straat. De ontwerper analyseert het straatbeeld en maakt het referentiebeeld voor zijn project op naar analogie van de referentiebeelden die onder punt 2 beschreven staan en geeft een beschrijving van de kenmerken en karakteristieken van de straat in de contextnota.

2. Bouwvolume

- **Kroonlijsthoogte:**
1 à 2 lagen in harmonie met het referentiebeeld.
- **Dakvorm:**
Hellend.
- **Perceelsbreedte:**
5 à 11 meter. Bij verbouwingswerken, nieuwbouw, samenvoegen van panden, zal de bestaande percelering behouden blijven en duidelijk voelbaar zijn in het ontwerp.
- **Bouwdiepte:**
Hiervoor refereren we aan de bouwdiepte van de bestaande en de aanpalende bebouwing, rekening houdend met de perceelsdiepte en kwaliteit van de bebouwde en niet-bebouwde ruimte.

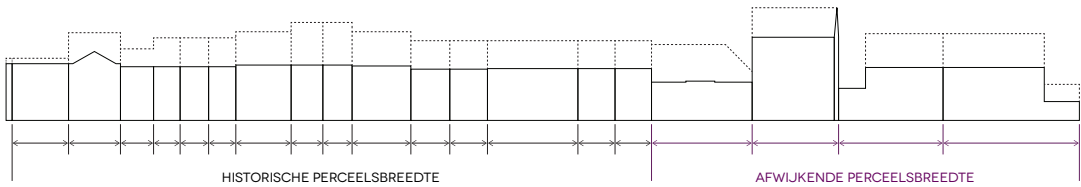
3. Gevelopbouw

- **Gevelopbouw:**
Bij het te renoveren of nieuw te bouwen pand zullen de verhoudingen van de gevelopeningen en raamverdelingen in overeenstemming zijn met de verticale geleding van het referentiebeeld. Er is sprake van afleesbare traveeën en er is een geprononceerde kroonlijst.
- **Gelijkvloerse invulling:**
De gelijkvloerse invulling moet een meerwaarde zijn voor het straatbeeld. Een raamopening op het gelijkvloers naast de voordeur zorgt voor de verbinding met het straatleven. Etalages in historische panden moeten voorzien worden met respect voor de bestaande structuur van de gevel.

4. Architecturale uitwerking

- **Dakuitbouw/erker/dakterras**
Mogelijk indien passend in het referentiebeeld, indien geïntegreerd binnen de architecturale opbouw van het gebouw en op voorwaarde dat de kroonlijsten niet doorbroken worden en dakuitbouwen ondergeschikt blijven aan het dakvlak. Uitsprongen/ erkers aan de voorzijde die het volume significant vergroten, zijn niet toegestaan.

ZEGER VAN HEULESTRAAT (ref.)

5. Materialisatie en kleurgebruik

- Voorkeur voor bakstenen metselwerk (rode of bruine tint). Het hellende dak heeft bij voorkeur rode pannen.
- Buitenschrijnwerk dient zich qua materiaal en detaillering te integreren in het referentiebeeld.
- Bij voorkeur houten schrijnwerk.

6. Duurzaamheid en technieken

- Zonnepanelen, zonnecollectoren, technische installaties (zoals aircotoestellen) en technische verdiepingen kunnen enkel als ze op een architecturaal verantwoorde manier geïntegreerd zijn in het ontwerp en in het referentiebeeld.
- Voor historisch waardevolle panden dient er extra aandacht te gaan naar de integratie van duurzaamheidselementen en -technieken met behoud van het historische karakter van het gebouw en zonder aantasting van belangrijke historische elementen.

7. Overige

- Een garage in panden ruimer dan 7 m (volgens ASV) mag geen afbreuk doen aan de ritmiek van de voorgevel.

Colofon

Dit document is een publicatie van:
Erfgoedplatform Kortrijk – ABEKO en Stad Kortrijk

De principes van het beeldkwaliteitsplan
weergegeven in de brochure zijn goedgekeurd door:
het college van burgemeester en schepenen op 22 februari 2021

Verbeelding & cartografie: Ruben D'Haene, Intercommunale Leiedal

Vormgeving: Lisa Van Speybroeck, Intercommunale Leiedal

Eindredactie: Jakob Vermandere, Intercommunale Leiedal

Historische beelden: © Stad Kortrijk

Luchtfotografie: © Henderyckx